

## OPERATIIVINEN SOPIMUS 2018

### Toimiala: Sivistystoimiala

### Palvelualue: Svenskspråkig fostran och undervisning

Sopimuksen tarkoitus:

Serviceområdet för svenskspråkig fostran och undervisning

Inom resultatområdet för svenskspråkig fostran och undervisning följs riktlinjerna i de finskspråkiga avtalen. Eftersom det svensk-språkiga resultatområdet täcker småbarnsfostran, grundläggande utbildning, gymnasieutbildning samt den fria utbildningen, lyfts endast några åtgärder för uppföljning fram från varje verksamhetsområde. De valda åtgärderna är viktiga och prioriterade inom svenskspråkig fostran och undervisning.

#### 1 Lähtökohdat

##### 1.1 Kuvaus toiminnasta

Svenskspråkig dagvård består av både kommunal och privat produktion. Förskoleundervisningen sker i kommunal regi i anslutning till skolorna

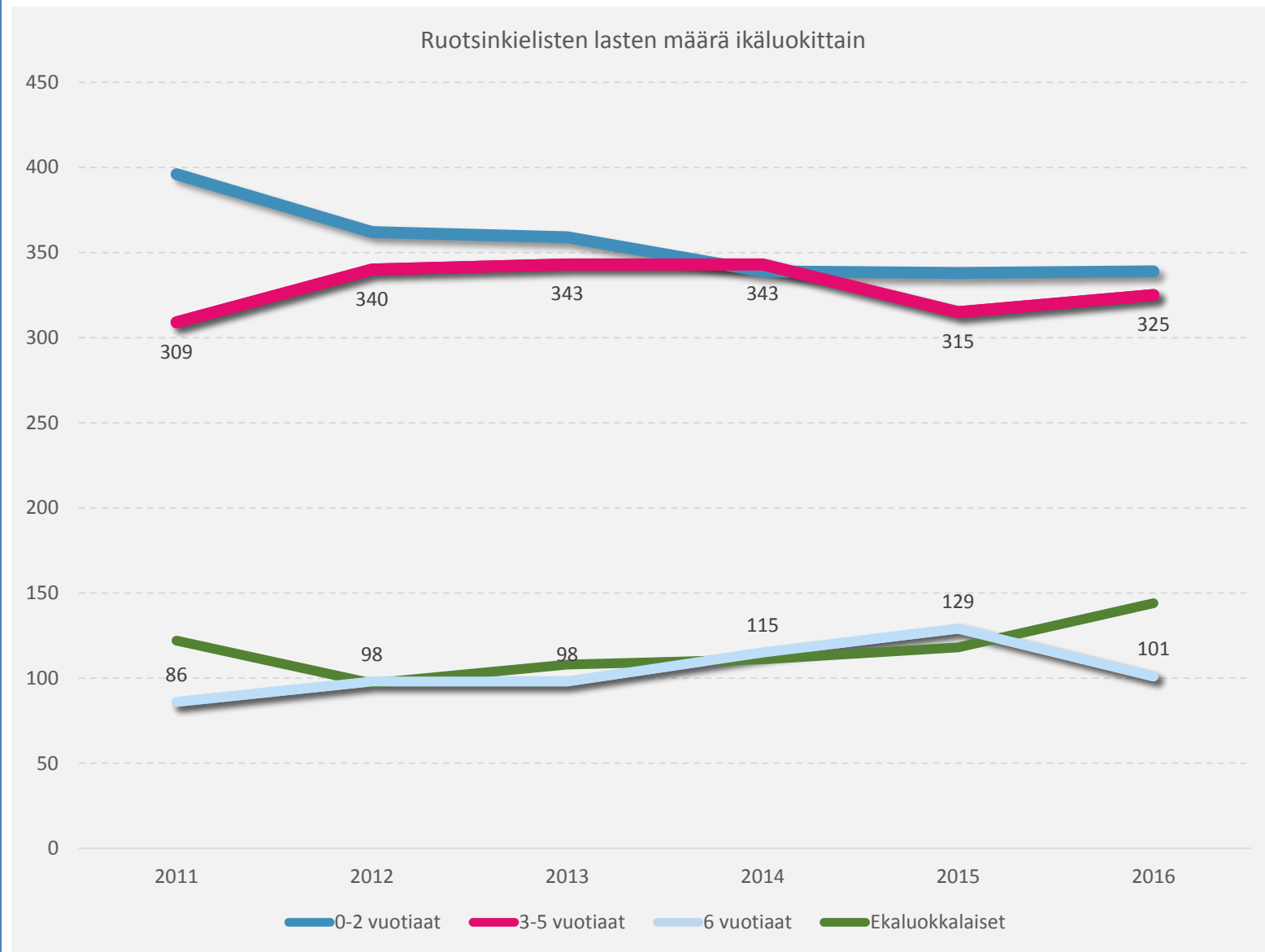
Den grundläggande utbildningen sker i följande enheter: Cygnaeus skola/Braheskolan, Sirkkala skola, Sirkkalabackens skola och i S:t Olofsskolan.

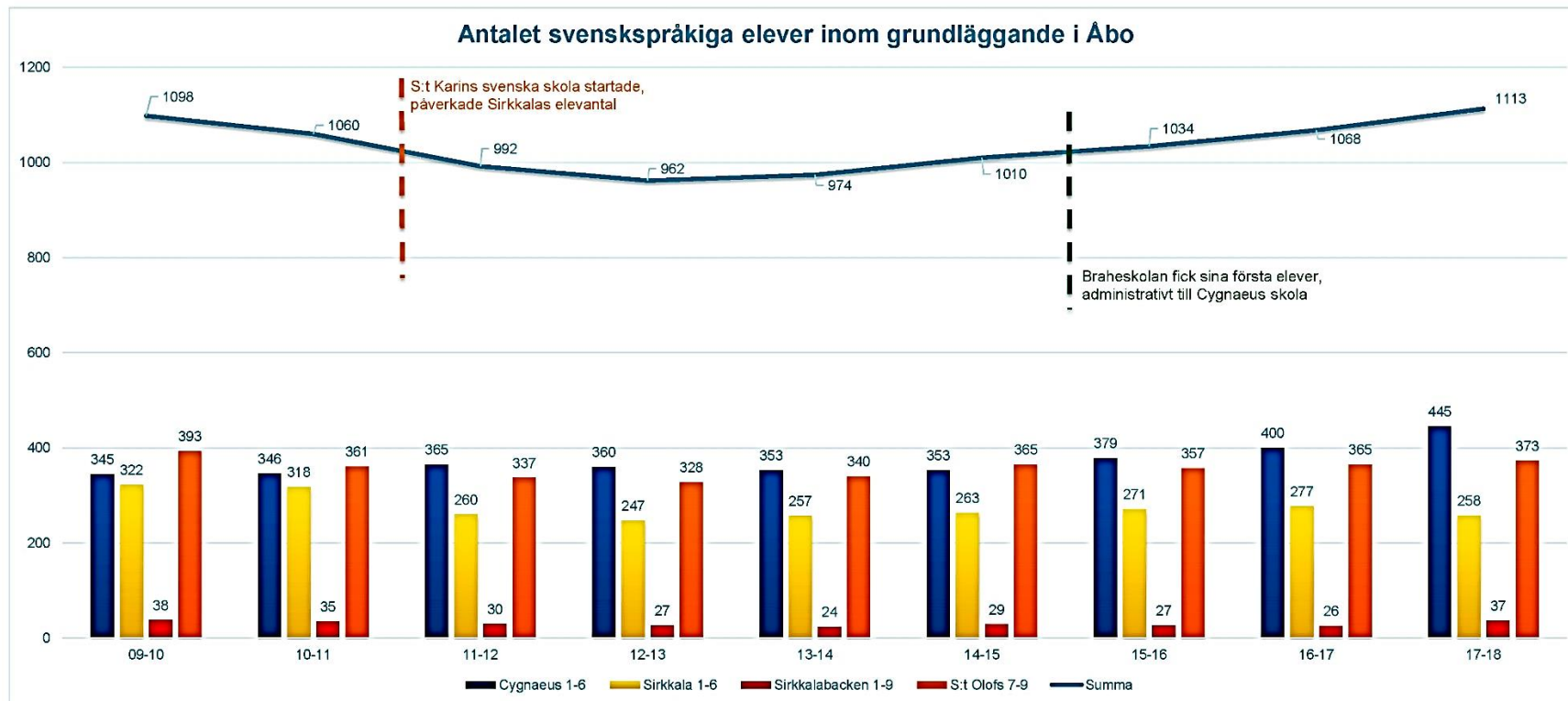
Katedralskolan erbjuder nationellt sett högklassig gymnasieutbildning.

Åbo svenska arbetarinstitut erbjuder i växelverkan med närsamhället efterfrågebaserad vuxenutbildning på svenska inom ramen för den fria bildningen.

I de svenskspråkiga skolorna finns ett stort antal elever från kranskommunerna eftersom de inte har egen svenskspråkig utbildning.

## 1.2 Toimintaympäristön muutostekijät





Den ökning i antalet svenskspråkiga barn under skolåldern som förutspåddes i utredningen om servicenätet år 2013 har inte skett. Antalet barn har varit relativt stabilt under de senaste sex åren. Efter år 2014 har antalet barn till och med sjunkit lite. Efterfrågan på service har dock ökat, med andra ord har deltagandet ökat. Detta påverkar behovet av platser inom småbarnspedagogik. Procentandelen för deltagandet i svenskspråkig småbarnspedagogik är i nuläget 70,4 % (beräknat utifrån talen i december 2017). Målet har varit att platserna inom småbarnspedagogik ska kunna finnas för 74,7 % av de svenskspråkiga barnen före 2018.

Utöver de åbopåbarn som ansökt om plats i förskola, har en ökning skett i antalet svenskspråkiga barn i kranskommunerna som ansökt om plats i förskoleundervisning i Åbo. Det ökade antalet barn från kommuner nära Åbo har orsakat press särskilt på förskoleundervisningsgrupperna i Cygnaeus skola. I huvudsak anmäler sig ca 15 elever per år från andra kommuner till förskoleundervisningen. Detta i syns i tabellen gällande ett större antal elever som finns i åk1 än de 6 åringar som syns i tabellen.

Småbarnspedagogiken har behov av ett stort antal tilläggsplatser under de närmaste åren för att kunna tillgodose servicebehovet. Servicebehovet finns i centrum Sirkkalaområdet behöver få ett nybygge för att servicebehovet skall kunna tillgodoses på området. Sirkkala förskola behöver tillfälliga utrymmeslösningar från 1.8.2018. Det ökande elevantalet i Cygnaeus skola medför att förskolan inte ryms in och att tillfälliga utrymmen från behövs från 1.8.2018. I samband med att Rosenkvarteret planeras bör ersättande utrymmen hittas åt Skolgatans daghem som beaktar det ökande servicebehovet inom svenskspråkig småbarnspedagogik.

1.3

#### 1.4 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Verksamhetskulturen förändras i linje med de nya läroplanerna. Inom gymnasieutbildningen utvecklas bl.a. nya arbetsmetoder och bedömningsätt. Den fria bildningen utvecklas dels på basen av de studerandes elektroniska kursutvärdering samt genom samarbete med bl.a. andra kringliggande aktörer inom sektorn och Bildningsalliansen.

Digitaliseringen förändrar arbetsmetoderna så att de digitala verktygen används så att de effektiviserar lärandet.

1.5

## 2 Taloudelliset tavoitteet

### 2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Tulot	<b>2.529</b>	<b>2.525</b>	<b>2.279</b>
Menot	<b>15.189</b>	<b>15.532</b>	<b>15.812</b>
Netto	<b>-12.659</b>	<b>-13.006</b>	<b>-13.532</b>
Muutos-%		<b>2,7</b>	<b>4,0</b>

### 3 Resurssien käyttö

#### 3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Htv	207,4	217,7	226,6
Palkat ja palkkiot	7.789.945	7.791.403	8.063.018
Sijaistus %	32,2 %	34,8 %	30%
Sairauspoissaolo%	3,4 %	3,9 %	3,5%

#### 3.2 Tilojen ja alueiden käyttö

	TOT 2016	TA 2017	TA 2018
Tilat yhteensä (m <sup>2</sup> )	18.282	20.221	19.420
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m <sup>2</sup> )	18.282	20.221	19.420
Muut tilat (m)			
Alueet yhteensä (ha)			
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	3.416.001	3.731.279	3.656.316
Lisätietoja:			

## 4 Toiminnalliset tavoitteet

### 4.1 Operatiiviset tavoitteet

Strategisesta sopimuksesta johdetut

Strategisen sopimuksen tavoite (viite)	Strategisen linjauksen tunnus/ alatavoite	Palvelualueen tavoite	TA 2018 mittari	Mittarin seuranta- väli	Vastuuyksikkö
Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla	2.2.1	Mentorn arbetar med personalen på följande sätt: diskussioner, observationer i barngrupp, handledning → professionell utveckling → välbefinnande ökad arbetsmotivation	Förverkligat/ej förverkligat		Barnträdgårdslärare som pedagogisk resurs, daghemsföreståndarna
	2.2.1	Coaching: serviceområdet tar i bruk coaching för att utveckla och stöda personalen i det pedagogiska arbetet och för att främja professionell utveckling och kvaliteten i småbarnspedagogiken. En föreståndare utbildas till coachutbildare och kommer att utbilda serviceområdets förmän och pedagoger inom ett coachande arbetssätt. Serviceområdet utbildar, daghemsföreståndarna och pedagogerna i grupperna för att skapa ett coachande arbetssätt. → Leder till professionell utveckling hos förmännen och pedagogerna: nya arbetssätt för ledarskap utvecklas på enhets och gruppnivå På börjat redan hösten 2017, fortsatt 2018-19 och tas i bruk på enhetsnivå i den takt som personal kan utbildas	Förverkligat/ej förverkligat		Servicechef, daghemsföreståndare, barnträdgårdslärare
Lisätään tuottavuutta teemmällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka	2.1.2.	Elevernas och hemmens delaktighet stärks. En satsning på psykiskt välmående hos barn och unga. Tidigt ingripande och effektiv användning av trestegsstödet Tydliga handlingsmodeller för problemsituationer Eleverna känner sig trygga och mobbning tas tag i direkt.	Kvalitetsenkät Effektiv uppföljning av studieprestationer, frånvaro och tecken på illamående som bör leda till åtgärder.	Vartannat år Läsårsvis	Direktör för svenskspråkig fostran o undervisning, rektorer, personalen i enheterna
Uusien digitaalisten toimintaympäristöjen omaksuminen	2.2.2	Användandet av digitala verktyg för att stödja elevernas lärande ökar Varje lärare erbjuds fortbildning	Förverkligat/ej förverkligat		Direktör för svenskspråkig fostran o undervisning, servicechef,

		Digitala lärmiljöer utvecklas inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen Pedagoger utbildas inom digitala lärmiljöer. Enheterna utrustas med digitala verktyg för att genomföra läroplansenlig undervisning för barnen på daghem och förskolor.			rektorer, personalen i enheterna
Befrämjande av hälsosamma levnadsvanor	2.1.1.	Skolan i rörelse-projektet Aktiverande arbetssätt i undervisningen  Arbis erbjuder kurser som befrämjar den fysiska och mentala hälsan för olika åldersgrupper. Arbis befrämjar vid behov också välmåendet bland utsatta grupper som t.ex. personer med utvecklingsstörning, afasi, synsvaghet, invandrare m.m.	Move-mätningar  Förverkligat/ej förverkligat	1 ggr/år	Rektor, personalen i enheterna, projektkoordinatorer
Lisätietoja:					

#### Muut

Tavoitteen peruste (=mistä tavoite on johdettu, esim. ohjelma tai normi)	Palvelualueen tavoite	TA 2018 mittari	Mittarin seuranta-väli	Vastuuyksikkö
	Planen för småbarnspedagogik implementeras i enheterna	Planen behandlas på personalmöten och teman konkretiseras och beskrivs på enhets/gruppnivå Regelbundna fortbildningstillfällen ordnas inom serviceområdet.		Dagvårdsenheterna, barnträdgårdsläraren som pedagogisk resurs
	Tillräckliga utrymmen som möjliggör produktion av svenskspråkig småbarnspedagogik och förskoleundervisning för åbobarnen. Sirkkala förskola: nya utrymmen – utrymmen i bruk hösten 2018  Cygnaeus förskola: nya utrymmen – utrymmen i bruk hösten 2018  Kuratorstigens daghem: nya utrymmen – planering inleds  Skolgatans daghem: nya utrymmen när de gamla rivs – planering pågår	Förverkligat/ej förverkligat		Direktör för fostran och undervisning, servicechef, föreståndarna

Lisätietoja:

## 4.2 Projektit

Projekt där de svenskspråkiga skolorna deltar.

Strateginen hanke	Projekti	Vaihe	Hyötytavoitteet	Alku (P3)	Loppu P6	Strategiakytkös
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen käytön kehittäminen	<b>The Competent Learningprocess</b>	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Hankkeen tavoitteena on kehittää - pedagogista dokumentaatiota työvälineenä ja lisätä näin - lasten ja vanhempien osallisuutta kasvatuksen ja opetuksen suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioinnissa sekä näin edistää toiminnallisen oppimisen menetelmiä ja monipuolisten oppimisympäristöjen käyttöä.  Projektin kohderyhmänä on varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus (1-11 vuotiaat) - Turusta mukana ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja esiopetus/ Itäinen ruotsinkielinen phy. Osallistuvat maat: Suomi(koordinoi), partnerit: Tanska, Latvia, Unkari, Bulgaria, Italia, Turkki ja Kreikka	1.8.2017	31.8.2020	2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkosakin korkeatasoista yleissivistävää koulutusta
Sito/Terveiden elämäntapojen edistäminen	<b>Et sä mittään kerhoon lähitis</b>	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Hanke tukee oppilasyhteistyöverkoston aktivoitumista, oppilahuoltotoimintaan osallistuvien sekä koulujen yhteistyötä ja erityisesti kerhotoiminnan kehittämistä erilaisissa ja erikokoisissa kouluissa. Hanke tukee sivistystoimen strategiaa sekä myös merkittävästi kodin ja koulun yhteistyötä	18.5.2017	31.12.2019	2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekeillä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka
Sito/Terveiden elämäntapojen edistäminen	<b>Liikkuva koulu 2017</b>	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Koulupäivän aikaisen aktiivisuuden edistäminen ja istumisen vähentäminen (arjen aktiivisuuden edistäminen, aktiivinen ja toiminnallinen oppiminen, koulupäivän rakenne, liikkumaan aktivoiva harrastetoiminta koulujen aamu- ja iltapäivissä sekä lasten, nuorten, koulun koko henkilökunnan ja huoltajien osallistaminen, liikkumaan aktivoivien olosuhteiden luominen)	1.8.2017	31.12.2018	2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä



Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	<b>Digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen</b>	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Käytössä olevien digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen ja tarpeen mukaan niiden uudistaminen/vaihtaminen.	31.8.2016	31.12.2018	2.2.8 Tulevaisuuden osaamis- ja koulutusturvaan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää koulutusta
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	<b>Disco idipsum - yhdessä oppiminen</b>	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Perusopetuksen opettajien käytössä on räätälöityjä, uuden opetussuunnitelman hengen ja tavoitteiden mukaisia, tutkimusperustaisia pedagogisia toimintamalleja, joiden pohjalta opettaja voi edelleen kehittää omaan opetukseensa sopivia sovellutuksia sekä syventää osaamistaan. Näin varmistetaan, että teknologian käyttö on tiukasti OPS-perustaista, eikä irrallista puuhastelua. Myös opettajien väliseen verkostoitumiseen, vertaisoppimiseen ja yhteisölliseen suunnitteluun on syntynyt toimintatapa sekä yhteistyö yliopiston ja kumppanikuntien kanssa on syventynyt.  Hankkeen tuotoksena syntyy myös uuteen opetussuunnitelmaan perustuva, yleisiä pedagogisia perusteita avaava digitaalinen aloitusopas kaikille opettajille, joiden luokassa otetaan käyttöön henkilökohtaiset päätelaitteet. Perusopetukseen saadaan oppijälähtöisiä kehittämisideoita ja toimintatapoja, joita opettajatilmit jalostavat eteenpäin pedagogisten mallien kehittämisen ja testaamisen myötä.	30.11.2016	31.12.2018	2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	<b>Perusopetuksen päätelaitteiprojekti</b>	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Tieto- ja viestintäteknologian käyttö opetuksessa ja oppimisessa on luontevaa, kun päätelaitteet ovat aina saatavilla, kun niitä tarvitaan. Oppilaiden taito hyödyntää digitaalisia välineitä paranee merkittävästi. Päätelaiteratkaistu lisää päätelaitteiden määrää, mutta samalla voidaan vähentää OPAS-työasemien määrää ja vapauttaa suurin osa perusopetuksen tietokonehuoneista muuhun käyttöön. Digitaalisten oppimateriaalien hyödyntäminen mahdollistuu.	31.8.2016		2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	<b>Schola Tutor Aboensis</b>	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Koulutuksen tarkoituksena on varmistaa, että kaikilla tutoropettajilla on vahva uuden OPS:n tuntemus, valmiudet toimia pedagogisena kehittäjänä ja vertaiskouluttajana kollegoilleen sekä tehtävän vaatimat digitaaliset taidot. Yhteisellä koulutusohjelmalla varmistetaan koulujen tasa-arvo ja että kaikki tutorit toimivat yhdenmukaisten tavoitteiden suuntaisesti ja samojen pedagogisten peruseriaatteiden pohjalta. Koulutuksessa luodaan myös verkostomaisen toiminnan pohja.	15.11.2016	31.12.2018	2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
Sito/Tieto- ja viestintäteknologian opetus- ja ohjauksen kehittäminen	<b>Tutor Aboensis - Turun uuden perusopetuksen tutoropettajat</b>	P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)	Tehtäviinsä koulutetun tutoropettajaverkoston avulla yhteisöllistä toimintakulttuuria jalkautetaan jokaisen opettajan tasolle sekä tuetaan pedagogiikan uudistumista kaupungin kaikissa peruskouluissa. Samanaikaisesti Turussa toteutettavan teknologiainvestoinnin mahdollistamana opettajia ohjataan uuden opetussuunnitelman mukaiseen, harkitun tarkoituksenmukaiseen tieto- ja viestintäteknologian opetuskäyttöön. Tutortoiminnalla kehitetään henkilöstön osaamista sekä toteutetaan yhteisopettajuutta ja vertaistukitoimintaa.	15.11.2016	31.12.2018	2.2.7 Vuonna 2017 nuorisotakuu toteutuu laajan poikkialueellisen yhteistyön tuloksena
			Tillsammans-Yhdessä! job shadowing projekt där pedagoger och förmän deltar i arbetsskuggning i skolor och daghem i Europa: målet är att ta del av "good practises", få kunskap om småbarnspedagogiken i andra länder och skapa nätverk för fortsatt samarbete och utveckling / alla svenskspråkiga enheter samt 3 finska dagvårdsenheter, Hanna Karlsson ansvarar  Clil my open window on the world around me: Utveckla språklig medvetenhet och integrera språkutvecklande arbetssätt i samtliga innehållsområden i fostran och undervisning av småbarn/ Skolgatans daghem, Hanna Karlsson ansvarar			2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla

	<b>Ytimessä ydintaidot</b>	<b>P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)</b>	<p>Hankkeessa syntyy kokeiltuja ja dokumentoituja toimintasuosituksia opiskelijoiden ydintaitojen suunnitelmalliseen kehittämiseen ja arviointiin. Tätä kautta syväoppimista mahdollistavien ydintaitojen kehittyminen lisääntyy lukio-opetuksessa. Opettajat huomioivat tietoisesti mainittujen taitojen merkityksen kaikessa opetuksessaan. Työskentely on aikaisempaa opiskelijalähtoisempää ja koko koulun toimintakulttuuri yhteisöllisempää, niin opiskelijoiden kuin opettajienkin välillä.</p> <p>Kerttulin lukion ja Turun Lyseon lukion Case-toteutusten jälkeen käytössä on kaksi kokeiltua ja dokumentoitua mallia tiettyjen syväoppimisen ydintaitojen kehittämisestä pitkäkestoisella, innovatiivisella toiminnalla. Onnistuneet caset osoittavat, että opiskelijoiden taidot ovat mitattavasti kehittyneet kokeilujakson aikana. Toteuttaviin lukioihin jää hankkeessa kehitetty oppimistila sekä sitä hyödyntävä toimintamalli.</p>		30.6.2018	2.2.8 Tulevaisuuden osaamis pääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää koulutusta
Sito/ Nuorisotakuu	<b>LukioTEKO - Lukion työelämäyhteistyön kehittäminen</b>	<b>P4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)</b>	<p>Hankkeen tavoitteet ja saavutettavat hyödyt ovat seuraavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kehittää ja ottaa käyttöön uusia ja innovatiivisia lukion ja työelämän yhteistyömalleja</li> <li>- kehittää ja ottaa käyttöön uusia ja innovatiivisia lukion ja muiden kouluasteiden välisiä yhteistyömalleja ja toimintakäytäntöjä</li> <li>- rakentaa ja ottaa käyttöön eri toimijoiden yhteistyönä uusi ja innovatiivinen lukiot, yritykset, korkeakoulut ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen yhteen tuova Platform-malli, joka tarjoaa opiskelijoille ennen näkemättömiä mahdollisuuksia suorittaa jo lukioaikana yliopisto- ja ammattikorkeakouluopintoja ja yhdistää näihin joustavasti yritysten ja ammatillisen koulutuksen tarjoamat erilaiset mahdollisuudet</li> <li>- luoda koko länsirannikon kattava Lukion työelämäkehittäjät verkosto, jonka toimintamalli on levitettävissä myös muualle Suomeen ja EU:n alueelle</li> </ul>	1.2.2016	31.7.2018	2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla

## 5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

### 5.1 Kaupungin yhteiset tavoitteet

Henkilöstöohjelman painopistealue	Toimialan tavoite TA 2018	Palvelualueen tavoite TA 2018
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia.	Sairauspoissaolot alle 3,6 % Työkyvyttömyyseläkkeelle jääneiden määrä alle 16	3,5%
Aktiivinen osaamisen ennakointi	Keskitettyyn järjestelmään rekisteröidyt kehityskeskustelut 80%	80%

	Rekisteröityjen koulutuspäivien määr on vähintään 3/vakituinen työntekijä	
Turku on vetovoimainen työnantaja	Työvoiman käyttö pysyy suunniteltuna (HTV 3690) Hakemuksia /avoin työpaikka yli 17	HTV 226,6
Lisätietoja:		

## 5.2 Toimialoitain/palvelualueittain seurattavat (taulukko poistetaan, mikäli toimialalla ei ole Kunta 10 –palvelualuekohtaista seuranta)

Kunta 10- mittarit	TOT 2014	TOT 2016	TA 2018
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	71,6 %	72,7 %	73%
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	3,39	3,62	3,65
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	60,5 %	46,4 %	80%
Työpaikan ilmapiiri	4,17	4,23	4,25
Lisätietoja:			

## 6 Tunnusluvut

### 6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2016	TA 2017	Arvio TOT 2017	TA 2018	Seuranta- väli
Daghem (antalet barn)	V	401	400	400	400	
Andel med förskoleundervisning	V	137	130	124	120	
Familjedagvård	V	4	4	4	4	
Öppen småbarnsfostran	V	0	15	Ingen verksamhet	Ingen verksamhet	
Servicesedel	V	174	175	200	210	
Antal elever i åk 1-6	V	671	701	28.8.201 725	730	
Antal elever i åk 7-9	V	366	377	379	380	
Katedralskolan, antal årsstuderande	V	260	260	270	270	
Katedralskolan,antal kurser/läsår	V	323/254	323/254	359/278		
Arbis, studerandegenomströmning/undervisningstimmar	V	2200/4000	2300/4000	2300/4000	2300/4000	
Klassstorlekar åk 1-6	V	19,17		1.8.2017 19,89		

Klassstorlekar åk 7-9	V	21,53		1.8.2017 20,72		
-----------------------	---	-------	--	-------------------	--	--

V= Volyymi

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saataavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus